

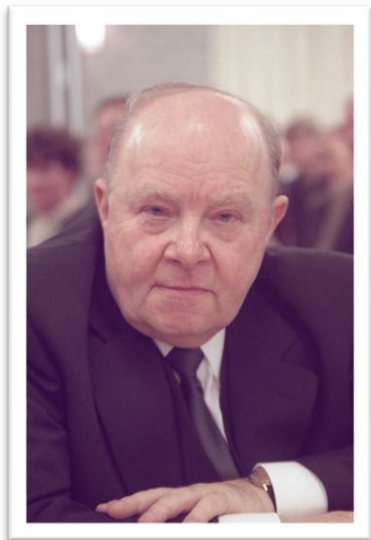
Koinonia

Verleden, heden, toekomst

In 2011 bestond de studievereniging Koinonia 25 jaar. Bij zo'n, zeker voor de trouwe bezoekers, bijzondere gebeurtenis is het goed en leerzaam terug te kijken op de afgelopen jaren en zich af te vragen waarom en hoe deze toch wel unieke vereniging is ontstaan, wat de oprichters bewoog, in hoeverre Koinonia aan haar oorspronkelijke doelstelling heeft beantwoord en welke rol en betekenis zij nu heeft.

De oprichting van Koinonia

Op 4 april 1986 kwam op De Haar, huis, kantoor en boerderij van de familie Freeke, een vijftal heren bij elkaar.

H. Freeke

Ongetwijfeld zullen aan die bijeenkomst allerlei overleggen vooraf gegaan zijn, maar dit is de eerste min of meer formele bijeenkomst waar gesproken werd over de oprichting van een studievereniging. Het was de heer H. Freeke van wie het

initiatief uitging. De andere vier waren de heren D. van der Ende uit Ingen, N. den Ouden uit Lekkerkerk, G. de Ruijter uit Rhenen en H. Verbeek uit Amerongen.

Eerst kwam de vraag aan de orde of allen het nut en de noodzaak inzagen van het oprichten van een studievereniging. De doelgroep was de jeugd uit kerkverbanden waar geen jeugdverenigingen bestonden. Wel moest er nadrukkelijk sprake zijn van een kerkelijke bedding. Er was al contact gelegd met ds. Budding en ds. Stelwagen, die beiden konden instemmen met het initiatief. Met predikanten of ambtsdragers uit andere kerken zou nog contact gezocht worden.

Als leeftijdsgrens werd de leeftijd van zestien tot twintig jaar genoemd. Gezien de gemiddelde leeftijd van de huidige bezoekers van Koinonia is het geruststellend in de notulen te lezen dat 'uitschieters naar boven en naar beneden' (in leeftijd) geen bezwaar vormen...

Er volgde in het voorjaar van dat jaar nog een aantal bijeenkomsten, steeds gehouden bij een van de bestuursleden thuis. Zo werd op 7 mei bij de heer Verbeek thuis besloten de vereniging de naam Koinonia te geven. Immers: Koinonia geeft in wezen de geestelijke gemeenschap weer die van God uitgaat door Christus en Zijn Geest tot de gehele/algemene katholieke christelijke kerk, "de vergadering van alle ware christgelovigen, al hun zaligheid verwachende van Christus Jezus (art. 27 N.G.B.)." Zorg werd uitgesproken over het gebrek aan kennis van de Bijbel en de belijdenisgeschriften en de vervreemding van Bijbelse begrippen. W. à Brakel schrijft dat

jongeren in de leeftijd van vijftien tot vijfentwintig jaar het meest vatbaar zijn voor indrukken, hetzij positieve of negatieve. Hoe belangrijk is studie en kennis van Gods Woord en de belijdenisgeschriften dan niet? Dat ouderen werkeloos toezien, moet een onmogelijkheid zijn. De vereniging moet dan ook laagdrempelig zijn: ieder is welkom en er wordt geen contributie gevraagd. Wel zal er elke vergadering een collecte worden gehouden en aan kerken zal om een financiële bijdrage worden verzocht. Aldus de oprichters van Koinonia.

Verenigingsorgaan Koinonia

Ook wordt afgesproken een periodiek uit te geven, dat uiteraard de naam Koinonia zal dragen. De heer Freeke zal een ontwerp voor de omslag maken. Het moet symboliseren waar de vereniging voor staat: de geuzenpenning moet erop om de band met het verleden te tonen. De vereniging moet dan ook 'protestant' heten: zoals in de zestiende eeuw geprotesteerd werd tegen het loslaten van Gods Woord en Zijn geboden, zo moet dat opnieuw gebeuren. Daarbij moet dan de Davidster komen. De Joden zien er de geopende armen van de mens om God te ontvangen in, waarop God dan Zijn armen opent om de mens op te nemen. Wij moeten dat juist omgekeerd opvatten. In de Davidster komt dan de Menorah, de zevenarmige kandelaar, die een beeld van Christus is, Die alles bestuurt en regeert. Hij waakt over Zijn kerk. Zo moet iedere kerk en school en elk gezin wachters hebben tegen indringers.

Wat de inhoud van het periodiek betreft zullen naast een toelichting op de omslag, de doelstelling en de samenstelling van het bestuur in elk geval samenvattingen worden gepubliceerd van de gehouden lezingen. Natuurlijk zullen daarbij nadrukkelijk de jongeren die Koinonia gaan bezoeken worden betrokken.

Kort wordt de doelstelling nog eens weergegeven: "Het weerbaar maken van onze jeugd tegen antichristelijke invloeden." En dat onder verwijzing naar Nehemia: "Wij zijn ellendig; laat ons bouwen." Die beide.

De eerste bijeenkomsten

De vergaderingen zullen plaatsvinden in het verenigingsgebouw van de Hervormde Kerk in Lienden en wel één keer per maand op zaterdagmiddag.

Verenigingsgebouw De Open Deur

Natuurlijk is het de bedoeling dat de jongeren zelf een inleiding maken. Na de pauze vindt er dan een forumbespreking plaats, waarbij de forumleden ook uit jongeren bestaan. De eerste keren zullen de heren Freeke en Verbeek de inleiding verzorgen. Op 30 augustus 1986 is het zover. Koinonia is een feit! De heer Freeke opent de vergadering, licht doelstelling en werkwijze toe en spreekt over het onderwerp 'eenzaamheid.' Na de pauze is er gelegenheid de oude, prachtige Hervorm-

de Kerk te bezichtigen en samen te zingen. Er is behoorlijk wat belangstelling en dat geldt ook voor de tweede vergadering, waar de heer Verbeek spreekt over 'Jeugd in een gebroken wereld.'

De volgende vergaderingen komen de jongeren aan de beurt: André Peters houdt een inleiding over de Beeldenstorm, Gerard van Ommeren over euthanasie, Arina de Pater over burgerlijke ongehoorzaamheid en Arie den Ouden over artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Er komen flink wat jongelui. De sfeer die nu nog steeds kenmerkend is voor Koinonia groeit hier. Het is moeilijk precies onder woorden te brengen wat die sfeer inhoudt. Er heerst onderlinge verbondenheid, wederzijds begrip, belangstelling voor elkaar en voor de onderwerpen die aan de orde zijn, en zeker van de kant van de bestuursleden bewogenheid met de jongeren.

Boerderij De Haar

Eigenlijk krijg je een beeld wat het meest herinnert aan de bijeenkomsten die in de tijd van het Réveil in de 19e eeuw werden gehouden. Zeker ook de heer en mevrouw Freeke spelen hierbij een belangrijke, zelfs bepalende rol. De heer Freeke door de manier waarop hij de bijeenkomsten leidt,

mevrouw Freeke door haar belangstelling voor de aanwezigen, eigenlijk alleen al door haar 'er zijn.'

Na afloop van de vergadering wordt ook ieder uitgenodigd op De Haar om over de middag na te praten, of over welk onderwerp ook aangesneden wordt. De kamer zit vaak helemaal vol, ieder die er aanwezig is geweest, bewaart er de beste herinneringen aan.

De eerste jaren

Na de eerste bijeenkomsten heeft Koinonia haar plaats en betekenis gevonden. Allerlei onderwerpen komen op de vergaderingen aan de orde, meestal ingeleid door jongeren, een aantal keren ook door bestuursleden. Zo hield de heer Verbeek in oktober 1987 zijn lezing over 'Geen God en geen vaders', mede naar aanleiding van het gelijknamige boek van de Duitse professor G. Huntemann.

Elke maand komt de vaste kern, want deze heeft zich inmiddels gevormd, in Lienden bij elkaar. Daaromheen bevindt zich een wisselende groep van belangstellenden. Dat betekent dat het bezoekersaantal soms sterk wisselt.

Daarnaast vergadert het bestuur heel frequent: zeker eens in de twee maanden, steeds bij een van de bestuursleden thuis. Onderwerp van gesprek is natuurlijk de gang van zaken op de maandelijkse bijeenkomsten. De onderwerpen zijn goed voorbereid en leerzaam, maar de forumbesprekingen lopen niet altijd even goed. Voorgesteld wordt vragen op te stellen en die na de pauze in groepjes te bespreken, waarna de antwoorden gezamenlijk worden besproken. Ook worden er externe sprekers uitgenodigd.

Elk seizoen begint met een excursie naar een interessante locatie, zo wordt bijvoorbeeld een bezoek gebracht aan Dordrecht en aan Heusden.

Wat betreft de financiën wordt afgesproken geen bijdrage aan de kerken te vragen. De collecten leveren vooralsnog voldoende op. Aan drie jongeren zal worden gevraagd de administratie, die door de penningmeester, de heer De Ruijter, wordt bijgehouden te controleren. Ook wordt gewerkt aan het opstellen van statuten.

Na drie jaar vindt de eerste wisseling in het bestuur plaats: de heer Verbeek is ouderling van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland in Leersum geworden. Dat brengt zoveel werk met zich mee dat hij zijn bestuurslidmaatschap moet neerleggen. In zijn plaats wordt Roelof Meijer uit Elspeet, één van de leden van de vaste kern van Koinonia benoemd.

De heer De Ruijter oppert het idee Koinonia om te vormen tot een vereniging met leden, die contributie betalen. Dat geeft meer betrokkenheid en verantwoordelijkheid bij de bezoekers, waarvan een aantal slechts af en toe de vergaderingen bezoekt. In de bespreking van dit voorstel komt onder andere naar voren dat de bespreking van de inleiding aan diepte kan winnen. Het lijkt of bij veel jongeren de belangstelling voor het beginsel minder wordt. Maar juist dan kan en moet Koinonia haar doelstelling proberen waar te maken!

In 1991 verlaten de heren Van der Ende en De Ruijter het bestuur. In hun plaats worden de heren Eerland uit Sint-Philipsland en Slootweg uit Middelharnis gevraagd. De heer Eerland kan uiteindelijk aan het

verzoek geen gevolg geven, de heer Slootweg heeft die mogelijkheid wel.

Na het eerste lustrum (1991) bestaat het bestuur dus uit de heren Freeke (voorzitter), Den Ouden (tweede voorzitter en secretaris), Meijer (penningmeester) en Slootweg.

N. den Ouden

De heer Freeke stelt voor het verenigingsblad nieuw leven in te blazen. Na de eerste nummers was het steeds minder frequent gaan verschijnen, terwijl zo'n periodiek toch een belangrijke rol kan vervullen. De heer Den Ouden zal er de eindredacteur van worden en in elk geval de bestuursleden zullen regelmatig een bijdrage leveren.

Ook wordt afgesproken het komend jaar het boek 'Reformatie en Rebelle' van dr. Bremmer aan de orde te stellen. Aan de leden zal worden gevraagd een hoofdstuk te bespreken. Ook de bestuursleden zullen hun aandeel leveren.

In het eerstvolgende nummer van Koinonia (het periodiek) zal een algemene inleiding op het boek van Bremmer gegeven worden. De heer Freeke zal een artikel schrijven over het belang van lezen. Het nummer is er ook gekomen. In zijn bijdra-

ge gaat de voorzitter in op de informatie-maatschappij waarin wij leven.

We worden overstelpt met informatie, zoveel dat het ons niet verrijkt, maar juist verarmt. De mens wordt 'leeg', 'waarde-loos.' Daarom krijgt ook het menselijk leven steeds minder waarde. Juist daarom moeten wij lezen, maar dan wel 'waarde-volle' lectuur. We moeten onze talenten besteden. Velen houden niet van lezen. Dan moeten we lezen 'leren' door het te doen. En zeker, dat kost inspanning: lezen komt niet over ons, zoals dat wat we zien. Maar het goede goed lezen is de moeite meer dan waard!

De jaren waarin Koinonia een vaste plaats verwierf

Ondanks alle inspanningen wil een structurele uitgave van het blad toch niet lukken. De nummers verschijnen onregelmatig en het blijkt moeilijk ze van voldoende inhoud te voorzien. Ook het aantal bezoekers van de bijeenkomsten loopt terug. In de vergaderingen van het bestuur wordt gezocht naar de oorzaken. Koinonia geniet te weinig bekendheid. Het door jongeren zelf verzorgen van een inleiding wordt door de meesten (zeker niet allen!) van hen als bezwaarlijk ervaren. Afgesproken wordt dat ieder van de vaste kern een aantal mensen uit haar of zijn vrienden- en kennissenkring zal vragen mee te gaan naar Lienden. Dat blijkt goed te werken: het aantal bezoekers stijgt, maar ook de gemiddelde leeftijd. Dat blijkt echter sfeer, aard en karakter van Koinonia niet te veranderen.

Een belangrijk jaar is 1993, de invoering van de Wet Gelijke Behandeling. De heer Freeke heeft contact gelegd met prof. dr. ir. Schuurman en mr. Hendriks met de vraag hoe hiertegen kan worden gewaar-

schuwd en hoe onze gezindte van de ernst van deze aangrijpende zaak kan worden doordrongen. Hij stelt voor samen een 'pamflet' samen te stellen en dat aan diverse kerkenraden toe te sturen. Dit voorstel wordt van harte ondersteund en het pamflet is er gekomen. Samen met een begeleidend schrijven is het naar een groot aantal scriba's en predikanten verzonden en door hen, blijkens de ontvangen reacties, met waardering ontvangen.

In 1994 verliet de heer Meijer het bestuur. Zijn plaats werd ingenomen door de heer A. Kieviet uit Dirksland. In 1999 verliet de heer Kieviet wegens drukke werkzaamheden het bestuur. De ontstane vacature werd in 2000 vervuld doordat de heer B. Ordelman, toen woonachtig in Houten, het bestuur kwam versterken. Werden eerder de sprekers met name gevraagd door de heer Freeke, nu kreeg de heer Ordelman die taak. Hij bleek een voortreffelijk organisator. Ook ander administratief werk nam hij voor zijn rekening.

Overlijden van de heer Freeke

Aan wat de 'overgangperiode' zou kunnen worden genoemd kwam een totaal onverwacht en aangrijpend einde door het plotselinge overlijden van de heer Freeke op 2 juni 2003. Een enorm verlies voor zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen, maar ook voor Koinonia. Voor de heer Freeke was het geen verlies. Hij mocht gaan naar de plaats waar het volmaakte Koinonia, de volmaakte gemeenschap is. Ds. H. Zweistra preekte tijdens de rouwdienst over Ps. 37:37: "Let op de vrome en zie naar de oprechte; want het einde van die man zal vrede zijn." De Heere had hem die tekst aangewezen.

Protestantse

Studievereniging

Secretariaat:

De Kerkeraad van

.....

.....

P.a.

31 maart 1993

Betreft: Behandeling van de Wet Gelijke Behandeling in de
Eerste Kamer der Staten Generaal

Weleerwaarde en Eerwaarde heren,

GAAT HET ULIEDEN NIET AAN?

Deze vraag stelt de profeet Jeremia in de Klaagliederen, het eerste hoofdstuk, vers 12. Hij voegt er nog aan toe:
"gij allen, die over weg gaat?"

Waarom die emotionele oproep van deze profeet?
Jeremia had een opdracht. Geen plezierige opdracht. Hij moest het volk, dat een hoge trap van decadentie had bereikt, waarschuwen. Waarschuwen, dat een leven in goddeloosheid en zonden vergaande gevolgen heeft! Dit werd niet op prijs gesteld. Hij moest zijn mond houden en werd in de kuil en de gevangenis geworpen. Had God het niet verhoed, dan had hij zijn getuigenis met de dood moeten bekopen.

Was Jeremia een leugenaar?
Neen. Helaas heeft de tijd geleerd dat, waar hij voor gewaarschuwd had, gekomen is. En dan is te zien wie degenen zijn die het volk liefhebben. Niet de vlijers, die van vrede spreken. Die roemen op tempel en godsdienst, terwijl men de godsvreze verre van zich gedaan heeft. Zij zijn weg als de nood komt. Maar hij die het welzijn van zijn volk zoekt is niet verdwenen. Hij weent met de wenenden, zonder het volk verwijten te maken!
Maar geeft wel aan wat de oorzaak is. Evenals hij voorheen gewaarschuwd heeft dat deze oorzaak gevolgen zal hebben. Gevolgen die nu te zien zijn.

De bovengenoemde woorden hebben ook ons als volk in het geheel ook veel te zeggen.

Gaat het u niet aan?

Pag. 1

Voor waarschijnlijk alle bezoekers van Koinonia was het de vraag hoe het nu verder moest met de vereniging. Het was immers onvoorstelbaar: Koinonia zonder meneer Freeke. Mevrouw Freeke drong aan op voortzetting. Koinonia had een aparte plaats bij haar man. Hij maakte er altijd tijd voor vrij, hoeveel werk hij ook had. De heer Den Ouden wilde na aandringen van de andere bestuursleden het voorzitterschap op zich nemen: hij voelde zijn leeftijd en had ook veel ambtelijk kerkelijk werk.

De periode 2003 – 2011/12

De eerste jaren na 2003 laten – wat versterkt – het beeld zien van de jaren ervoor: het bezoekersaantal bleef wat de vaste bezoekers betreft vrij constant. Nieuwe bezoekers, waarvan een aantal ook tot de vaste kern ging behoren, behoorden in elk geval wat leeftijd betreft niet tot de oorspronkelijke doelgroep: de jongeren. Toch bleef de sfeer, een van de meest waardevolle eigenschappen van Koinonia, bestaan, ondanks de veranderingen die optraden. Zo werden er geen excursies meer georganiseerd, maar werd voor de eerste vergadering van een nieuw seizoen een spreker uitgenodigd over een onderwerp dat op de ‘gewone’ bijeenkomsten niet zo snel aan de orde zou komen, bijv. een dialezing over de natuur op de Veluwe of over vlinders of historische tuinen.

Wat sprekers betreft werd het een uitzondering dat een van de vaste bezoekers een inleiding verzorgde. Corine Freeke en Lenie en Hermina de Pater verzorgden interessante lezingen. De bestuursleden hielden bij toerbeurt jaarlijks een onderwerp. De andere middagen werden verzorgd door externe sprekers. Aan het eind

van elk jaar werd de leden gevraagd om suggesties voor sprekers en/of onderwerpen voor lezingen aan te leveren. Dat leverde altijd een hele lijst met namen en onderwerpen op. In de bestuursvergaderingen werd daar dan een keuze uit gemaakt, waarna de heer Ordelman, die het secretariaat verzorgt, de sprekers benaderde. Hij slaagde en slaagt er altijd weer in een interessant en bijzonder en ook actueel programma tot stand te brengen. Er is een aantal sprekers dat (bijna) jaarlijks een referaat verzorgt. Dat was prof. dr. A. Th. van Deursen, wiens lezingen over de vaderlandse geschiedenis altijd weer interessant waren, en dat zijn prof. dr. A. de Reuver over kerkhistorische en theologische onderwerpen en dr. H. Klink over onder meer Kierkegaard en Bonhoeffer.

Prof. dr. A. Th. van Deursen

In de samenstelling van het bestuur traden grote veranderingen op. Allereerst door het overlijden van de voorzitter, de heer Den Ouden. Hij leed al enige tijd aan een ernstige aandoening, waardoor hij vaak de bijeenkomsten van Koinonia niet bij kon wonen. De ziekte verergerde, op zijn sterfbed mocht hij vrijmoedig getuigen van zijn verlangen om ontbonden en met Christus te zijn.

Het bestuur besloot dat de bestuursleden bij toerbeurt de bijeenkomsten zullen leiden. De heer Slootweg zit de bestuursvergaderingen voor.

Een tweede verandering is de uitbreiding van het aantal bestuursleden: naast de heren Den Ouden, Ordelman en Slootweg kwam eerst de heer M. Boersma enige tijd het bestuur versterken. Zijn plaats werd later ingenomen door zijn vrouw G.J. Boersma-Freeke als penningmeester. Mevrouw J. Freeke-de Haas werd benoemd tot erelid en woont als zodanig alle bestuursvergaderingen bij. C.M. Loman-Freeke werd gevraagd als algemeen adjunct en B.C.A.M. van der Boom-Freeke verklaarde zich bereid om adviseur van het bestuur te worden. Daarnaast maken ook de heren M. de Bruijn en J.W. de Jonge deel uit van het bestuur. Ons gewaardeerd bestuurslid C.G. Wemmers, heeft kortgeleden om persoonlijke en gezondheidsredenen helaas moeten besluiten zijn bestuursfunctie neer te leggen.

De reden voor deze forse uitbreiding is onder andere: de bedoeling het karakter van Koinonia zoveel mogelijk tot zijn recht te laten komen.

Een derde verandering is dat Koinonia beschikt over een eigen website en dat, naast de traditionele Schakeltjes of Varia's in het RD, de bezoekers waarvan de mailadressen bekend zijn, voor elke vergadering een uitnodiging per e-mail ontvangen. Het verzenden van uitnodigingen per mail wordt geheel verzorgd door mevrouw J.A. Wemmers-Boer, echtgenote van ons bestuurslid C.G. Wemmers.

Toekomst

Zo is er in de afgelopen vijftientig jaar veel veranderd. Veranderingen die ook Koinonia niet voorbij zijn gegaan. In het voorgaande is er een aantal genoemd. Ondanks al die veranderingen is het eigen van Koinonia gebleven. Dat is een waardevol, maar teer bezit, of eigenlijk: een geschenk. Het is Gods goedheid dat Koinonia er (nog) mag zijn.

Uitnodiging voor een bijeenkomst in het RD

In de bestuursvergaderingen van de eerste jaren kwam regelmatig de vraag naar het voortbestaan van onze vereniging aan de orde. Opgemerkt werd dat Koinonia geen doel op zichzelf mocht worden. Dat is waar. Maar naast de andere belangrijke doelstellingen die de oprichters wilden nastreven en die nog steeds actueel zijn, al is ook de leeftijdsopbouw van de bezoekers veranderd, is het waardevol met elkaar te proberen dat 'eigene' van Koinonia te bewaren.

Gert Slootweg